

Kapitola 2.

Způsoby účasti veřejnosti na ochraně životního prostředí

Je nade vší pochybnost, že kvalita životního prostředí je závislá na chování jednotlivých subjektů. Toto chování je s ohledem na zájmy životního prostředí regulováno a omezováno prostřednictvím práva a činnosti orgánů veřejné správy. Jedná se především o to, jak samotní znečišťovatelé, ať už se jedná o osoby fyzické nebo osoby právnické, plní povinnosti vyplývající z platné právní úpravy nebo povinnosti jim uložené v souladu s ní.

Hovoříme-li však o účasti veřejnosti v procesu ochrany životního prostředí, máme zpravidla na mysli zapojení jiného rázu. Jedná se zde o způsob, jakým je občanům a jiným subjektům umožněno podílet se na řešení ekologických otázek, na formulování environmentální politiky, na rozhodovací činnosti správních úřadů, na formulování a realizování ekologických opatření či o možnost prostě projevít svůj názor a postoj k danému problému, resp. získat potřebné informace apod. V tomto směru byly v naší zemi již vybudovány solidní právní základy pro výše zmíněnou participaci veřejnosti, které je třeba dále rozvíjet a zdokonalovat. Snahy veřejnosti o účast na ochraně životního prostředí musí být považovány za důležitý prvek demokracie a společnost by měla usilovat o stále větší usnadnění účasti a rozšíření již existujících možností.

Z tohoto pohledu lze tedy rozlišit následující způsoby účasti veřejnosti při ochraně a tvorbě životního prostředí:

- 1) Realizace svobody sdružovací
- 2) Realizace svobody shromažďovací
- 3) Realizace práva podílet se na správě věcí veřejných
- 4) Výkon práva petičního
- 5) Získávání informací
- 6) Podávání podnětů a stížností
- 7) Účast v řízeních vedených správními úřady nemajících podobu správního řízení ve smyslu správního řádu
- 8) Účast ve správním řízení